

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De sententia & re iudicata. Consilium CLI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

Cessat itaque in hac causa omnis occasio retractandi hanc sententiam ex capite nullitatis; * ex quo alioqui fatemur relictam esse judici potestatem retractandi, & contrarium quandoque etiam ex ipsdem actis reddendi; cum pronunciatum ipso jure non tenuit, *Doct. in d. l. Index & l. Cum quarebatur De re iudic.* Porro nec hoc laxiorem potestatem retractandi seu reformandi dictam sententiam tribuit, quod in figura conditionis in eadem sententia, dictum sit verbis absolute positus, *Præstito per Actorem iuramento*; quasi scilicet non perfecte absoluta fuerit sententia, nec ex ea Actoris jus questum; quo casu superius diximus judici permissum esse sententiam incontinenti mutare, *Doct. in d. l. Index & in d. l. Paulus*: nam verè absoluta fuit, neque ex horum adiectione, conditionalis quoad substantiam, licet quoad executionem ab implemento iurisdictionis in conditione positi pendere visa fuerit. * Vnde Baldus, in l. cum index

17 *C. De sent. & interloc. om. iud. & ibi Castrens.* vocat hanc conditionem intrinsecam; cum alioqui sententiae conditiones extrinsecas respuat, l. 1. §. b. d. d. m. Quando appell. fit, dicens nihilominus esse sententiam definitivam & absolutam; cum contineat non tantum iuramenti delationem; eamque puram, ut hic constat, ex verbis *Quod ei in supplementum probationis deserimus*, sed etiam condemnationem: ita ut in casu subiectio satis sit Actorem non recusasse iuramenti praestationem, sed Rei oppositionibus & appellationibus impeditum fuisse.

18 Postremo quod dici posset hic sententiam definitivè latam non tam esse mutata, quam Reum adversus illam restitutum in integrum, uti sonare videntur verba decreti, à quo provocatum extitit, hanc scilicet, Appellanti in pristinum statum reponimus, idque judici ordinario permissum esse, *Doct. in d. l. Index*; in casu praesenti locum habere nequit: restitutio enim in integrum officio iudicis nobili tantum expeditur, & petenti tantum conceditur; idque tantum maioribus ex causis à jure comprobatis & singularem rationem habentibus, *Eleganter Zasius & alij in d. l. Index* Vnde cum hic nunquam petita sit restitutio in integrum, & ordinarià vià appellationis Reo consultum fuerit, prout eadem tantum usus est; extraordinariè restitutioni in integrum locus esse non potest, l. in causa 2. De minorib. cum ex omnibus actis non constet de aliqua iusta causa, cur Reus restitui debuerit: nam sola iniustitia sententiae per se sufficiens causa non est, cum de illa cognoscere prohibeatur is, qui eam dixit, sed cognoscenda ad superiorem remittatur; ita ut simplex repositio adversus sententiam pro restitutione integri accipi non debeat, sed pro mera & nuda mutatione seu variatione, quae permissa non est, d. l. Cum quarebatur, l. Non index. De re iudic.

19 Quare minus etiam curandum de repositione, quae facta est decima nona Iulij: nam illa, quatenus mutationem sententiae continet, nulla est, facta parte non vocatà; cum etiam ad revocationem seu mutationem interlocutoriae, quae alicujus momenti est, opus sit partis citatione, *Imol. in c. Sacro de sen. excomm. Ioan. And. in d. c. Cum cessante, Bal. in l. post sententiam C. De sentent. & interloc.* Et licet Officialis iusserit illam intimari Actori, tamen per eam intimationem semel contracta nullitas dilui

nequit. Adde quod illa repositio non fuerit nisi temporanea, ad effectum, ne Actor delatum iuramentum praestaret, & Dominus Officialis de natura obligationis seu promissionis ulterius informaretur: nam postea sequuta est simplex & absoluta, à qua haec appellatio nunc in secundo iudicio agitata interposita est, quā iussus est Actor uberius intentionem suam probare; ut scilicet illa repositio Iudicem, hac partem concernat.

Omnibus igitur rectè perpensis in ea sumus sententia, ut putemus per Venerabilem Dominum, hujus tertiae instantiae iudicem, utramque sententiam, scilicet Domini Officialis repositioriam, seu prioris sententiae retractatoriam, & Decani S. Pauli confirmatoriam, retractandam & priorem Domini Officialis confirmandam, adjudicatione expensarum Appellanti facta.

De sententia & re iudicata.

S V M M A R I V M.

Sententiae nullitas excusata, quae ob ineptitudinem libelli obiecta.

1. 6. Sententia super inepto libello lata quando sit nulla.
2. Interdicta Vti possidetis & Vnde vi sibi vicina sunt.
3. Turbationis tempus in interdictorum usu exprimi an debeat.
4. Fructus restitui debent in interdicto & illorum condemnatione parte non petente fieri potest.
5. Damnum petitio continet petitionem fructuum.
7. Nullitatem sententiae quando inducat evidens iniustitia.
8. Incertitudo sententiae quando nullitatem operetur.
9. Incertum quomodo peti & ad iudicari possit.
10. Sententia contra mortuum lata quando sit nulla.

CONSILIUM CLI.

IN causa propositae nullitatis, ad impediendam executionem sententiae inter Iacobum Zibrandi ejusque sororem Actores, ac Magistrum Petrum & Ioannem Simonis, eorumque alios consortes Reos latae, multa pro parte Reorum allegata sunt, quae tamen nobis subscriptis sufficere non videntur ad obtinendam dictae nullitatis declarationem.

Nam quod attinet ad prius caput propositae nullitatis de ineptitudine libelli, quasi super inepto libello pronunciata sententia ipso jure nulla sit, c. *Examinata De iudic. allegatae ineptitudinis causae non satis idoneae nobis videntur.* Vt enim ineptitudo libelli vitiet ei accommodatam sententiam, oportet expressam esse ineptitudinem, quae aperte resultet ex libelli prima lectione; sic ut non sufficiat, si tacite & per subauditum intellectus, aut alioqui per subtilem & scrupulosam juris interpretationem deprehendatur, *Bald. in l. Certa ratione vers. praeerea C. Quando provoc. non est neces. Marian. Sosin. in cap. fin. nu. 47. & 52. De libel. oblat.* quod in proposito ita commodè dici non potest, praesertim in hoc iudicio, in quo ex aequitate causae plerumque deciduntur, rigidiore juris observatione, potissimum in formulis praetermissa, *Bald. in l. 2. De re iudic. socius in d. c. fin. nu. 51. Nic. Boërius decis. 42. nu. 19.* Nam primò quoad illam causam nullitatis, quae ex modo concludendi desumitur, quasi allegato & de-

& deducto spolio, ex quo in interdicto *Vnde vi* pro recuperanda possessione concludi solet, Actores male cōcluserint in interdicto *Vti possidetis*, pro manutentione ac retinenda possessione nihil est, unde nullitas deduci possit: ob id, quod de vi ablativa seu expulsiua nihil in libello contineatur, sed tantum de turbativa & inquietativa per allegationem locatā dimidietatis villæ contentiois & immisi pecoris in eandem medietatem, quod se turbatam esse contendit pars agens, ut constat ex formula libelli. † Quamvis interim verum sit, vicinitatem magnam esse inter hæc interdicta, l. 1. §. est igitur p. *Vti possidetis*, nihilque vetare, quod minus ob vim expulsiuam aut ablativam seu invasionem intenteur interdictum *Vti possidetis*, si possessionem non deseruit, qui interdicto utitur.

Nec hanc causam adjuvat, quod allegatur, agentes tempore litis contestatæ in possessione huius medietatis non fuisse: id enim ad ineptitudinem libelli nihil facit, in qua allegata & proposita est præiens & ab antiquo continuata possessio totius villæ, quod sufficit: ita ut si in hac parte sit aliquis defectus in probatione, iustitiam causæ, non modum procedendi respiciat. † Neque ullo jure cautum invenitur, quod in ipso libello debeat exprimi tempus turbationis, sed sufficit id in causa deduci ac probari, ut factum impedimentum & turbatio amoveatur, l. 1. in fine de interdict. l. 1. d. *Vti possidetis* & ibi Bart.

Neque inde hæc nullitas stabiliri potest, quod non petitis formaliter fructibus, sententia fructuum condemnationem contineat: nam satis est naturam huius iudicii seu interdicti esse, ut fructus percepti ex turbatione restitui quoque debeant, l. in interdictis de interdict. seu extraordin. action. non minus quam in interdicto *Vnde vi*, c. Gravus de restit. spoliat. l. 1. §. ex die de vi & vi arm. quod cum sit ex natura iudicii, in officio quoque iudicis positum est, ut possit eorum condemnationem, etiam parte non petente, facere: quia iudici, simulatque iudex factus est, omnium rerum officium incumbit, quæcumque in iudicio versantur, l. Aediles 1. §. item sciendum de adl. edicto, Steph. aufer. decis. 194. † Deinde ut tam latè non pateat, sufficit in proposito, quod agentes petierint damna & interesse, sub quibus fructuum petitio satis continetur, l. Locicorpus §. in confessoria, & ibi Bal. si servit vind. Decius in l. unica c. de sent. quæ pro eo quod interest, prof. sic ut non possit dici ex hac parte, quod sententia libello non sit conformis.

Sed nec ex eo difformitas libelli & sententiæ nullitas induci potest, quod petitione ad totam villam eique adhaerentia prædia facta, in quibusdam tantum per sententiam manuteneantur Actores, in alijs autem Rei absolvantur: nam difformitas sententiæ & libelli non inducit partis condemnationem, sed rei, materiæ, vel causæ alteratio, Bal. in l. 1. c. si plur. una sent. & in l. fin. c. de fidecomm. libent. Alex. cons. 171. In causa vol. 6. Boerius decis. 42. nu. 18. Proinde ut sententia, quæ vel tota condemnatoria est, vel tota absolutoria, super his, quæ in petitione proposita sunt, nulla dici non potest, l. 1. de re iud. l. prætes c. de sent. & interloc. om. iud. ita nec quæ partis condemnationem & partis absolutionem continet: ut sit eadem ratio partis & to-

tius: injusta ergo, non nulla ex parte dici potest.

† Et quamvis evidens injustitia nullitatem quoque operetur, cum tamen ex actis apertè non reluceat, & per se manifesta non sit, non sufficit ad deductionem nullitatis, ob quam executio deferri debeat, c. Inter ceteras & ibi Felin. & alij de sent. & re iud. & in Clem. 2. eod. tit. Hieron. Gratus cons. 80. Esti prima facie nu. 11. vol. 2. Ita enim oportet esse manifestam injustitiam, ut ex iisdem actis, ex quibus lata est, sine scrupulose aut altiore indagine, velut manibus & pedibus deprehendi possit, notatur in l. 1. de novi oper. nunciat. & in c. significaverunt de testib. quod in proposito propter probationes Actorum dici non potest † Incertitudo sententiæ interdum quoque nullitatem operatur, l. 1. & ibi doct. c. De sen. quæ sine cert. quant. sed ea, quæ perplexitatem inducit, & extricationem nullam habet. * Cum ergo sententia contineat partim certam certæ partis designatæ condemnationem, partim incertam in re certa; non potest dici sententia esse incerta: licet incertam partem nemo possidere possit, nec cuique illa adjudicari, l. 3. §. incertam de acquir. poss. ex loco tamen certo pars certa, pro indiviso possideri & adjudicari potest, l. Locis de acquir. poss. etiam si ad oculum demonstrari non possit. Quod in proposito accidisse videtur, dum ex reliquis fundis ad villam pertinentibus ad certum numerum mensurarum possessio agentibus adjudicatur.

Novissimè nec id sufficit pro nullitatis causa constituenda, quod sententia lata sit mortuo Petro Simonis uno Reorum: etsi enim sententia contra mortuum lata sit ipso jure nulla, l. Paulus d. Que sent. sine appel. rescin. in proposito tamen sufficit ante sententiæ pronunciationem causam per hæredes Petri fuisse resumptam: ita ut error scribæ tantum sit in intitutione & nomenclatura personarum, qui obesse non debet, l. Error c. de testam. Proinde quamvis magnam allegationum silvam agentes ad demonstrandam hanc nullitatem, impediendamque executionem sententiæ collegerint, & huiusmodi allegationes omni probabilitate non destituantur: veremur tamen ne nihil prosint, propter causas prædictas in hoc iudicio, ubi æqui bonique paulò laxior est potestas, minorque angustiarum juris observandarum necessitas: ita ut nec ad provocationis iudicium Reos incitare aut adhortari audeamus; de petitorio, quia sufficienter de eo instructi non sumus, nihil dicentes.

De sententia & re judicata.

SYMMARIVM.

- Sententiæ nullitas excusata, quæ ob recusatationem iudicis proposita fuit.
1. Recusatio iudicis proposita suspendit causam principalem.
 2. Recusatio ut suspendat requiritur procuratoris speciale mandatum.
 3. Recusatio iudicis iniusta iniuriam continet.
 4. L. penult. c. de except. intellectus.
 5. Recusatio iudicis, ut & appellatio, coram eo presente proponi debet.
 6. Recusatio iudicis in scriptis proponi debet, & quando, an possit litem contestatam vel post conclusionem in causa.

7. Recusa-